

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 86:

Forslag til folketingsbeslutning om en handlingsplan for en ungdomskontrakt med sikring af job og uddannelse til unge.

Af Pernille Forchhammer (S) m.fl.
(Fremsat 25/5 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Hensigten med Socialdemokratiets handlingsplan er at omlægge den hidtidige passive indsats efter bistandsloven til en aktiv indsats. Den hensigt er regeringen enig i.

Socialdemokratiet siger, at grundprincippet skal være »ingen rettigheder uden pligter og ingen pligter uden rettigheder«. Det var også det motto, Socialdemokratiet anvendte, da vi i fællesskab gennemførte forliget om den forstærkede indsats mod langvarig ledighed. Det er da et udmærket princip, det kan vi tilslutte os. Vi er faktisk glade for, Socialdemokratiet har fundet det frem igen fra de gamle annaler.

Vi kan også være enige med Socialdemokratiet i, at hvis man vil nyde, så må man også yde. Det er faktisk netop baggrunden for, at regeringens forslag om ungdomsydelse er fremsat.

De principielle holdninger er der altså stor enighed om.

Hvis vi går fra det generelle til det konkrete og ser på nogle af de enkelte elementer i Social-

demokratiets forslag, så er det iøjnefaldende, at der i vidt omfang er tale om gentagelser af tidligere perioders satsning på ekstraordinære aktiviteter. Erfaringerne fra den tid har efter regeringens opfattelse ikke været så gode, at de gamle modeller tåler gentagelse, først og fremmest af hensyn til de unge. Opgaven må derimod være, at de almindelige ordninger løbende tilpasses de unges aktuelle behov.

Hjørnesteenen i regeringens arbejdsmarkeds-politik er den regionale forankring. Problemerne skal løses dér, hvor de opstår, og det forudsætter bl.a., at man lokalt og regionalt har den nødvendige frihed med hensyn til tilrettelæggelsen og prioriteringen af indsatsen.

Det er de tanker, der ligger bag de initiativer, som regeringen i afbureaukratiseringsplanen har taget for at udlægge særforanstaltningerne til kommunerne, initiativer, som vil tilskynde kommunerne til at iværksætte den nødvendige indsats og sikre den nødvendige koordination af indsatsen. Jeg ser i Socialdemokratiets forslag tanker, der støtter dette, og det glæder mig.

Efter Socialdemokraternes forslag skal de ledige under 20 år først have et tilbud efter 3-5 måneder, dog således at der kan iværksættes aktiviteter for særlig svage unge på et tidligere tidspunkt. Efter regeringens forslag om ungdomsydelse skal de unge have et tilbud straks. Gives tilbudet først efter tre måneder eller fem måneder, så tabes hele hensigten med forslaget.

Vi kan slet ikke forstå, at Socialdemokraterne er så passive, at de først vil yde en indsats efter 3-5 måneder. Hvorfor dog ikke følge regeringens aktive linje og straks, når de unge bliver ledige, gå ind og sikre, at de ikke starter deres voksentilværelse med ledighed? Vi synes, at Socialdemokraternes forslag er for svagt på dette punkt.

Vi synes også, at det er for svagt, at man først kommer med forslaget nu. Vi har som bekendt et forslag liggende i Folketinget. Det kan vedtages på fredag og træde i kraft den 1. juli. Så kan vi i fællesskab gøre noget for de unge allerede fra 1. juli i indeværende år. Hvorfor vil Socialdemokraterne først være med om et år? Det forstår jeg heller ikke. Det synes jeg er for svagt af Socialdemokraterne.

Jeg vil i øvrigt godt sige, at det, der står om de helt unge i Socialdemokraternes forslag, er utrolig parallelt med det, der står i regeringens forslag om ungdomsydelse. Og derfor er det al-

[Arbejdsministeren]

deles overraskende, at Socialdemokratiet går imod ungdomsydelsesforslaget.

Jeg vil gerne sige klart og tydeligt, at regeringen gerne vil drøfte videre med Socialdemokratiet, om der er andre ting, vi kan gøre for de 18-20-årige, i forlængelse af ungdomsydelsesforslaget. Og der er intet som helst i en vedtagelse af ungdomsydelsesforslaget, der vil forhindre en sådan dialog. Der er intet som helst, der vil forhindre, at vi snakker videre om Socialdemokraternes forslag.

Den dér lidt stædige socialdemokratiske opfattelse, at de ikke kan være med på regeringens udspil, fordi det er regeringens udspil, tilsyneladende fordi Socialdemokraterne kun kan gå med til noget, hvis de selv har foreslået det, undrer os, og vi synes, det er synd for de unge.

Hvis vi ser på Socialdemokraternes forslag om de 20-29-årige kontanthjælpsmodtagere, ser vi, at det er den gamle tanke om, at der skal laves en arbejdstilbudsordning for denne gruppe. Regeringen har også arbejdet med de tanker, og vi har konstateret, at det er meget, meget dyrt, også væsentlig dyrere, end Socialdemokraterne har beregnet i nærværende forslag.

Man overser bl.a., at hvis man gennemfører det forslag, så vil det føre til en stærkt forøget indslusning i dagpengesystemet. Men det er jo ikke det, der er formålet.

Formålet er, at vi skal have indslusning på arbejdsmarkedet. Formålet er, at vi skal have de unge i beskæftigelse. Formålet er ikke, at vi skal føre dem fra det ene forsørgelsessystem over til det andet forsørgelsessystem.

Med hensyn til de ydelser, som deltagerne i de særlige aktiviteter skal have, hæfter jeg mig ved, at Socialdemokraterne i deres forslag i punkt 5 støtter det forlig, der for nylig er indgået mellem Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, finansministeren og de modstående organisationer. Det er et forlig, der indebærer, at de unge i fremtiden vil få en væsentlig mindre løn, end de har fået hidtil.

Jeg vil gerne kvittere for, at Socialdemokratiet på den måde anerkender det synspunkt, som mange kommuner har fremført, nemlig at det skal være sådan, at det kan betale sig for de unge at søge egentlig beskæftigelse. Det er i øvrigt også et bærende element i ungdomsydelsesforslaget. Socialdemokraternes anerkendelse af projektløn i denne sammenhæng er yderligere en understregning af, at de burde stemme for nr. L 150 på fredag.

Et af de punkter, hvor der er en klar adskillelse mellem Socialdemokratiets og regeringens holdning, vedrører det, der kaldes kommunernes erhvervspolitiske indsats. Socialdemokratiet vil have kommunalfuldmagten ændret, man vil have egentlig erhvervsvirksomhed i kommunerne. Det er regeringen klar modstander af. Her skiller vandene.

Socialdemokratiet taler om – det lyder jo altid pænt – en overordnet og sammenhængende styring og prioritering af indsatsen. Men er det nu det, der er brug for? Er det ikke nærmere en regional og decentral koordinering som den, der ligger i regeringens afbureaukratiseringsplan, der er brug for?

Vil Socialdemokratiet ikke erkende, at behovene er så varierende, problemerne så forskellige, at ude i de enkelte regioner vil man være meget bedre til at finde ud af, hvordan vi i vores region kan løse problemerne?

Her tror jeg der er mødepunkter, og jeg håber derfor på Socialdemokratiets opbakning i forbindelse med de drøftelser, som vi allerede har iværksat med de kommunale organisationer om sådanne decentraliseringer.

I det, der kaldes de økonomiske konsekvensberegninger af forslaget til folketingsbeslutning, postuleres det, at forslaget har en udgiftsvirkning på maksimalt 100 mio. kr. Jeg vil godt sige åbent, direkte og ligeud: Det regnestykke tror vi overhovedet ikke på! F.eks. har man tidligere beregnet omkostningerne ved en arbejdstilbudsordning for kontanthjælpsmodtagere til omkring 1 mia. kr.

Endvidere bliver det lagt til grund, at der ikke vil være nogen væsentlig merudgift forbundet med at etablere de nødvendige ekstra 12.000 uddannelsespladser. Heller ikke denne del af regnestykket holder. Hvis man nu sagde, at uddannelsespladserne skulle etableres i AMU-systemet og skulle være af 15 ugers varighed, så ville de samlede driftsomkostninger her alene beløbe sig til 360 mio. kr. Den meget optimistiske forudsætning om, at der vil blive sparet ca. 1,3 mia. kr. i arbejdsløshedsdagpenge i kraft af det her, må vi altså også tage med et gran salt.

Udgifterne er undervurderet, besparelserne er overvurderet. Konsekvensen er, at det her er meget dyrere, end Socialdemokraterne lægger op til.

[Arbejdsministeren]

Jeg kan godt forstå, at man har forsøgt at neddæmpe den del af det, for når man ser den plan, som Socialdemokratiet fremlagde for nylig, forstår man, at Socialdemokraterne trods alt mener, de offentlige udgifter skal holdes i ro, og så kan det jo ikke nytte, at man cirka samtidig kommer med alt for mange alt for dyre udgiftsforslag.

Konkluderende vil jeg godt sige, at hensigten med Socialdemokratiets forslag er god. Opgaven er vigtig. De valgte metoder er på en række punkter i overensstemmelse med de metoder, som regeringen selv har valgt, og det vil vi selvfølgelig gerne forhandle videre om. Andre af forslagene er mere tvivlsomme.

For at der ikke skal opstå samme misforståelse som under det forrige dagsordenspunkt, vil jeg understrege, at dette indebærer, at vi afviser det konkrete forslag til folketingsbeslutning, men vi er åbne og positive over for en videre dialog om de problemer, som også vi mener er meget alvorlige samfundsproblemer.

Lone Møller (S):

Alt for mange unge svigtes af samfundet. Over 50.000 unge under 25 år står uden arbejde. 60 pct. af alle bistandsmodtagere er under 30, og stadig flere unge er uddannelses- eller praktikpladssøgende uden udsigt til at komme i gang. Det er en katastrofe, og det kan vi helt enkelt ikke være bekendt.

Unge hører til den gruppe, der hurtigt ryger ud af arbejdsmarkedet, når det går nedad med samfundsøkonomien, og blot et enkelt kiks kan mærke unge mennesker for hele livet.

Alt for længe igennem 1980'erne har unge oplevet meningsløsheden i det daglige i deres gang på bistandskontoret. Ingen sammenhæng, ingen krav, ingen konsekvent information eller aftale om, hvad der kan gøres for de unges liv og fremtid. Kun et beløb og besked om, hvornår man kan komme igen.

Vi har gennem årene forsøgt at fremlægge forslag, som skulle tage højde for denne uacceptable situation.

Det må konstateres, at den uddannelses- og beskæftigelsesmæssige indsats over for unge, som er foregået indtil nu, ikke har slået til. Den nuværende indsats er præget af manglende sammenhæng, tilfældige instrumenter og manglende regional prioritering – det til trods for at der bruges ca. 2 mia. kr. til indsatsen over

for specielt ikkeforsikrede unge under 30 og andre udsatte grupper.

Ingen i Tinget kan vel med respekt for sig selv påstå, at den indsats ligefrem afgørende har løftet de ledige over i en varig tilknytning til arbejdsmarkedet eller i reelle, blivende job. Alt for mange unge henvises til mere eller mindre gode beskæftigelsesprojekter.

Vi er i en situation, hvor der er brug for en kæmpeindsats mod ungdomsledigheden, der sikrer helhed og sammenhæng.

I dag har vi mellem seks og ti forskellige love, som på hver deres måde indvirker på kommunernes og arbejdsmarkedets muligheder for at gøre noget for unges beskæftigelse og uddannelse. Lovene er placeret forskelligt: i Social-, Undervisnings- og Arbejdsministeriet. Det hænger ikke sammen, der er for mange tilfældigheder og alt for stor forskel på, hvad der kan gøres, og hvad der bliver gjort.

Det centrale i det handlingsprogram, som vi lægger op til, er, at ingen unge fremover uden egen skyld kan falde ud af arbejdsmarkedet og miste tilknytningen til en uddannelse eller et beskæftigelsestilbud. Det har været nødvendigt at fremskynde vort arbejde med det forslag, og det er også derfor, det kommer så sent.

Det er i forlængelse af socialminister Aase Olesens oplæg, som efter vores mening er helt uden perspektiv. Det er i virkeligheden en skandale og en undervurdering af andre politiske partier i Folketinget og af de unges reelle behov og indsigt. Socialministerens forslag bygger på en misforståelse, hvor man dividerer den økonomiske indsats med antallet af unge, og på den baggrund kan man få det til at række til 15-18 timers beskæftigelse pr. uge. Det er et forslag uden tanker for sammenhæng, uden perspektiv og i øvrigt et forslag om sløseri med offentlige midler, da det ingen effekt har.

Vores mål er et sammenhængende forslag, som sikrer heltidsbeskæftigelse, som sikrer, at unge enten får et arbejdstilbud eller et uddannelsestilbud. Vi lægger op til nytænkning med vores ungdomskontraktforslag på en række fundamentale områder.

Først og fremmest skal vi afskaffe klientbehandlingen, den tid er forbi. Vores forslag bygger på den tro, at de unge godt selv kan med en særlig igangsætning og en særlig aftale mellem samfundet og det enkelte menneske.

[Lone Møller]

Vi skal sikre en klar opgavefordeling mellem kommuner og arbejdsmarkedsnævn, arbejdsformidling, uddannelsessteder og erhvervslivet. Vi skal sikre det på en måde, så at unge kun behøver at henvende sig ét sted, når de skal have vejledning.

Vi ønsker at gå på tværs af ministerier. Kompetencestridigheder mellem Social-, Undervisnings- og Arbejdsministeriet gavner ikke indsatsen over for de unge. Alt for mange initiativer er blevet bremsede eller har fået en utilstrækkelig udformning på grund af de kompetencestridigheder. Derfor må indsatsen strække sig over alle tre ministerier, fra Socialministeriet over Undervisningsministeriet til Arbejdsministeriets aktive arbejdsmarkedspolitik.

Det er de unge, der skal i uddannelse eller i arbejde, det her forslag handler om. Et flertal i Folketinget har tidligere vedtaget en lignende handlingsplan for voksne ledige, og jeg håber selvfølgelig på, at man også vil se velvilligt på dette forslag, ikke mindst til gavn for de unge.

Pia Christmas-Møller (KF):

Når Socialdemokratiet fremsætter et så relativt omfattende beslutningsforslag så sent i samlingen, at det end ikke kan nå at blive færdigbehandlet, må man få det indtryk, at Socialdemokratiet i sidste øjeblik ønsker at hægte sig på et tog, der allerede er i fuld fart.

Sagen er, at forslaget retter sig mod en utrolig vigtig opgave, som regeringen allerede er i fuld gang med at løse, bl.a. med de af socialministeren og arbejdsministeren fremsatte lovforslag nr. L 150 og nr. L 58 A om indførelse af en ungdomsydelse.

I løbet af denne uge vil det vise sig, om folketingsflertallet er hjemme, når de gode viljer skal omsættes til beslutsomme handlinger. Tiden er inde. Hverken de unge eller samfundet som helhed kan være tjent med, at Folketinget nøjes med at diskutere mulighederne for til efteråret eventuelt at træffe beslutning om planer for eventuelle senere handlinger. Udskydelse og trænering har vi ikke behov for.

Og så stor synes afstanden heller ikke at være, når det drejer sig om de væsentlige principper. Det har arbejdsministeren allerede været inde på.

Jeg vil godt fremhæve, at Socialdemokratiets forslag på en række punkter følger regeringens

linje. Det er således glædeligt at se, at Socialdemokratiet nu for alvor har indset nødvendigheden af og det ønskelige i at bryde med det alt for rodfæstede krav om passivitet til fordel for et krav om aktivitet, der retter sig såvel mod systemet som mod modtagere af de offentlige ydelser. I Det Konservative Folkeparti synes vi det er afgørende at få knæsat aktivitetskravet både over for systemet og over for modtagerne.

Hvad angår spørgsmålet om regionalisering af opgaver og ansvar er der tale om et princip, der længe har været indarbejdet som en væsentlig del af regeringens linje. Der er tale om ting, vi allerede har gennemført, og der er tale om, at vi har regionalisering og uddelegering af ansvar som et vigtigt element i planlagte initiativer. Bl.a. kan man se det i afbureaukratiseringsplanen.

Ønsket om en intensiveret vejlednings- og uddannelsesindsats deler vi også. Vi har i den forbindelse sammen med Socialdemokratiet gennemført et omfattende forlig, ATB-forliget, hvor også uddannelses- og vejledningsindsatsen er væsentlige elementer.

Der er altså tale om nogle væsentlige fælles-træk i holdningerne til disse spørgsmål. Men på det konkrete plan må jeg fremhæve nogle områder, hvor vi er uenige.

Vi forstår simpelt hen ikke, at Socialdemokratiet ikke vil give unge under 20 år et aktivitetstilbud. Hvorfor skal de vente 2-4-5 måneder? Hvorfor skal de gå ledige i så lang tid, inden tilbudet kommer?

Vi mener heller ikke, at der er behov for yderligere knopskydning på det bureaukratiske træ, sådan som Socialdemokratiet foreslår det med etablering af et nyt sekretariat, et uddannelses- og beskæftigelsessekretariat. Det er igen for kroget og for stift. Vi mener ikke, at det er den vej, vi skal gå.

Hvad angår Socialdemokratiets holdning til en større indsats på det kommunale område i erhvervspolitikken, er vi heller ikke enige. Vi mener ikke, at den kommunale erhvervs politik skal styrkes på en sådan måde, at man ligefrem skal til at have kommunal erhvervsaktivitet, der sprænger de nuværende rammer for kommunalfuldmagten.

Vi ser store problemer i at udvide arbejdstilbudsordningen i det omfang, der lægges op til.

Endelig vil jeg godt til forslaget punkt tre sige, at der er tale om så brede og flotte udsagn

[Pia Christmas-Møller]

om så vigtige emner, at det er svært at forestille sig, at nogen kan være imod det. Man kan bare bruge negationsmetoden: Hvem kan være imod, at man skal afskaffe mangelen på praktikpladser? Jeg kender ikke nogen, der kan være imod en sådan fin hensigt.

Den tidligere debat i dag har jo også afsløret, at et massivt flertal herinde ønsker at afskaffe adgangsbegrænsningen.

Hvad angår spørgsmålet om en forøgelse af erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelsernes optagelseskapacitet, er vi også enige. Det er jo et centralt element i det tidligere omtalte ATB-forlig. Der er tale om en voldsom udvidelse af kapaciteten inden for arbejdsmarkedsuddannelserne i øjeblikket.

Så alt i alt vil jeg godt opfordre Socialdemokratiet til at revurdere deres opfattelse af de to lovforslag, som har mulighed for at blive vedtaget i indeværende samling, så de unge har mulighed for at få gavn af det allerede fra 1. juli. Jeg vil godt bede Socialdemokratiet om at tænke over sagerne endnu en gang. Der er tid til det.

Vi må afvise beslutningsforslaget, som det er, men som det er fremgået, deler vi en række af de holdninger, som ligger til grund for forslaget.

Aage Frandsen (SF):

SF er helt enig i de intentioner, der ligger i Socialdemokratiets forslag. Vi er også enige i en række af de konkrete ting, der ligger i forslaget. En række af de forslag, der ligger her, svarer til forslag, vi selv er kommet med.

Det gælder f.eks. forslaget om at sikre praktikpladser. Det foreslog vi i forbindelse med ændringen af erhvervsuddannelsesloven her i foråret. Den 28. marts, tror jeg, det var, var vores ændringsforslag til afstemning:

»Alle elever skal sikres praktikplads. Hvis det ikke er muligt at sikre praktikplads til alle, skal der i tilknytning til nogle af undervisnings- og forskningsministeren udpegede skoler indrettes værkstedsskoler, som herefter helt eller delvis udgør praktikplads for eleverne.«

Desværre måtte Socialdemokratiet jo på baggrund af forliget med regeringen om erhvervsskolerne stemme imod dette forslag.

Vi er helt enige i, at der bør være praktikplads til alle. Det er meningsløst, at et halvt år efter, at skoleåret sluttes, er der 16 pct., som det

var sidste år, der ikke har fået praktikplads. Den eneste måde, man kan sikre det på, er ved at anvende både pisk og gulerod. Pisk ved, at man siger til arbejdsgiverne: I skal betale under alle omstændigheder, uanset om I tager unge eller ej. Og gulerod ved, at man siger til arbejdsgiverne: Når I nu tager nogle unge, så får I dem forholdsvis billigt. Det er det eneste middel, der virker.

Når nu alle er enige om, at praktikpladser burde sikres, og at der ikke bør være mangel på praktikpladser – for nu at citere fru Pia Christmas-Møller – så bør man også her i Folketinget blive enige om at finde en metode.

Et andet område, hvor vi også er helt enige i forslaget, er med hensyn til kommunernes rolle i erhvervspolitikken. Vi er klart uenige i regeringens opfattelse, at kommunerne bare er nogle, der skal holde sig helt i baggrunden, når det drejer sig om erhvervspolitik. Tværtimod er vi helt enige med Socialdemokratiet i, at kommunalfuldmagten skal ændres, og at der skal være mulighed for, at kommunerne kan være aktive på erhvervsområdet og altså også føre selvstændig erhvervspolitik.

Den skelnen mellem, hvad der er det offentlige, og hvad der er det private, er helt forældet og vel også kun noget, vi har i Danmark, i modsætning til, hvad man har andre steder i Europa. Der har man indset, at det er naturligt, at det offentlige også går ind i erhvervspolitik.

Også når det gælder erhvervs- og uddannelsesvejledningen, er vi helt enige i, at den bør styrkes. Og det er ikke bare noget, man siger. Det betyder rent faktisk, at det koster penge, og det er et spørgsmål, om regeringen, når man er enig i sådan nogle formålsbestemmelser, også er enig i, at der skal ydes nogle midler.

Vi er også enige i, at det er nødvendigt, at der skaffes særlige job- og uddannelsesstilbud til de unge, der har særlige problemer på grund af manglende erhvervs erfaring og manglende uddannelsesaktiviteter. Måske er det nok netop den gruppe, man i særlig grad burde interessere sig for, når man skal lave særlige ordninger. Der er nok en tendens til, at regeringen i sine forslag laver særlige ordninger for alle unge i stedet for at sige, at der er en særlig gruppe, der skal hjælpes særskilt, mens der ikke behøver at blive lavet særlige foranstaltninger for andre, som i en kortere eller længere periode er uden for arbejdsmarkedet.

[Aage Frandsen]

Endelig er der spørgsmålet om, hvorvidt der er job til alle, for ét er, at vi er enige om, at der skal være et krav om, at man skal i uddannelse eller arbejde, noget andet er, om samfundet kan opfylde sin del af kravet. I den forbindelse må man også spørge, hvilke job man vil anerkende. Vil forslagsstillerne anerkende job som f.eks. at arbejde i en lokalradio? Er det et job, som tillader én at modtage bistandshjælp, selv om man ikke er i et traditionelt job, men arbejder som aktivist i en lokalradio?

Dette forslag efterlader trods alt en del spørgsmål, og det er ikke overraskende, for sådan vil det være med beslutningsforslag, og en række af de ting, som regeringen specielt er begejstret for og roser Socialdemokratiet for, er selvfølgelig de samme ting, som vi er negative over for.

Det nye begreb, der hedder springbrætsaktivitetsløn, er nok ikke uden problemer, fordi det kan skabe begyndelsen til noget andet, og det er vel også det, regeringen ser som en mulighed.

Projektlønsprincippet er heller ikke uden problemer, uanset at det er noget, Kommunernes Landsforening har aftalt med arbejdsmarkedets parter.

Det er heller ikke uden problemer, når man f.eks. i forslaget skriver, at de unge, der afviser at modtage et tilbud eller har egen skyld i, at de kommer ud af et tilbud, skal have en lavere sats. Hvad betyder det? Det er i hvert fald ikke noget, man umiddelbart kan se ud af forslaget, og der kan godt opstå nogle problemer i den forbindelse.

Men uanset dette vil jeg gerne understrege, at vi finder det uhyre vigtigt, at man fremmer intentionerne i forslag som det, der foreligger her. Det er uanstændigt, at der er nogle unge, der holdes uden for det rigtige arbejdsmarked, og det er selvfølgelig et problem, at man her opbygger et, skal vi kalde det ikke rigtigt arbejdsmarked. Men det er endnu værre og mere uanstændigt, at der er unge, der er helt uden for arbejdsmarkedet og helt uden for uddannelserne, og det er det, forslaget trods alt tager højde for.

Med disse bemærkninger og de forbehold, jeg har nævnt, vil jeg på SF's vegne tilsige forslaget en velvillig behandling under udvalgsarbejdet, som nok ikke kommer til at foregå, fordi forslaget desværre fremkommer på dette tidspunkt, men bedre sent end aldrig.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg nåede ikke at få svaret fru Pia Christmas-Møller før, så det gør jeg nu. Dette her er ikke et forslag om et tog, der er kørt. Vi har faktisk i Socialdemokratiet i de mange år, hvor vi har haft problemer med ungdomsarbejdsløsheden, været på banen hver eneste gang, vi har haft chancen. Men der har ikke været mulighed for at få flertal herinde. Man har fra den borgerlige regerings side afskaffet det forslag, som Socialdemokratiet, mens vi sad i regering, fik vedtaget, nemlig jobgarantiordningen, og man har afskaffet jobskabelsesordningen, så det er bestemt ikke, fordi vi har sovet i timen.

Jeg er ligeledes uenig med fru Pia Christmas-Møller i, at der er meget stor lighed mellem det forslag, socialministeren har fremsat, og det, vi nu kommer med. Der er en væsentlig forskel på et forslag, der går på fuldtidsarbejdspladser, altså ordinære job, der skal uddannelser til, og så opbevaring i 15-18 timer i en femmånedersperiode og så tilbage i bistandskøen.

Til hr. Aage Frandsen vil jeg gerne sige, at vi i vores forslag ikke har lagt os fast på noget beløb eller nogen afstraffelser som sådan. Det, der er vigtigt for os, er, at princippet hedder rettigheder og pligter, og først i det øjeblik, hvor rettighederne og mulighederne for de unge er der, vil vi overveje, om der eventuelt skal være nogle konsekvenser, hvis de unge ikke ønsker det, i lighed med de principper, der er i arbejdstilbudsordningen med hensyn til dagpengene. Men vi har ikke lagt os fast på noget beløb, og det anmoder jeg også om ikke bliver det væsentlige i debatten om forslaget.

Traberg Smidt (V):

Det er jo et forslag, som det er vanskeligt for alvor at være negativ over for, for intentionerne med forslaget er ædle, og der er ikke nogen i Tinget, som ikke synes, der skal gøres noget ved ungdommens situation.

Jeg vil indlede med at sige, at Venstre, lige så vel som arbejdsministeren var det, er positiv over for intentionerne.

Herefter vil jeg komme ind på nogle mere kritiske bemærkninger om de enkelte detaljer. Men det skal ikke overskygge, at det naturligvis er et problem, at der er nogle unge, som ikke har en beskæftigelse, som er varig, og som fører frem til noget andet end bare det at blive holdt hen med midlertidige småjob.

[Traberg Smidt]

Der er imidlertid et eller andet galt med filosofien i forslaget. For nogle år siden var det sådan, at arbejdsmarkedspolitikken på dette område var baseret på, at der var en tung grunddel af lovgivningen, som bare malede af sted, og som blev administreret, som den nu engang altid var blevet administreret, og at man lavede en ekstraordinær lov, når der så kom et eller andet ekstraordinært. Det kunne være om unge, og det kunne være om andre grupper, men i dette tilfælde er det altså om unge.

Det, der bare er problemet med den filosofi, er, at sådan som de bureaukratiske systemer i Danmark er bygget op, vil man ofte vælge at ansætte særlige medarbejdere til det specielle ekstraordinære område i stedet for at gøre det, som man i dag gør, nemlig tilpasse hele systemet, sådan at man tager hensyn til de særlige forhold, der måtte gøre det nødvendigt, f.eks. særlige hensyn til unge, særlige hensyn til kvinder.

Venstre kan meget bedre lide, at man inden for de almindelige ordninger og de almindelige ordningers nødvendige bureaukrati har en sådan fleksibilitet, at man er i stand til at tilpasse sig til de skiftende behov, i stedet for at man straks farer ud og laver særlige ordninger, som vi bagefter skal have besværet med at diskutere om tiden nu er løbet fra.

Dernæst vil jeg gå over til at fremhæve nogle detaljer, som tilsammen medfører, at det efter vores opfattelse ikke er et acceptabelt forslag. Det er f.eks. ikke acceptabelt, at man efter S-forslaget skal vente i op til et halvt år, før der sker noget. Det forslag om ungdomsydelse, som vi for få dage siden har behandlet her i Tinget, medførte, at man, straks når man henvender sig første gang for at få bistandshjælp, bliver sendt videre til noget andet end bistandshjælp. Det er et utrolig vigtigt princip, særlig for førstegangsbistandsmodtagere. Der kunne man godt frygte, at den periode, der vil gå her, vil være den samme som inden ungdomsydelsesforslaget, hvor man så at sige vænner sig til at gå på bistand og til ikke at gøre nok for at komme videre i systemet.

Det samme problem gør sig gældende med projektlønnen. Det er anført i forslaget, at der bør være en projektløn i samarbejde med de kommunale organisationer. Men det er jo lige præcis, hvad der er i gang; det er en proces, der forløber, og som allerede er ved at medføre et

resultat. For selvfølgelig er det uacceptabelt, at man ved at gå på et kommunalt beskæftigelsesprojekt får en løn, der ikke gør det attraktivt at søge et arbejde på det normale, det være sig det private eller det offentlige, arbejdsmarked. Men sådan er det i dag, og forslagsstillerne ved sikkert udmærket, at der allerede foregår meget tætte forhandlinger om en eller anden form for projektløn, som skulle fjerne dette problem.

Afslutningsvis vil jeg gøre opmærksom på, at man kan have en anden opfattelse end regeringspartierne af kommunalfuldmagten, men det er ikke i et forslag om en handlingsplan for en ungdomskontrakt, man skal forhandle kommunalfuldmagten. Det er et langt mere kompliceret spørgsmål, end at det kun skal gælde for unge.

Venstres opfattelse her er meget klar, nemlig at der ikke for tiden er behov for at ændre kommunalfuldmagten, fordi man allerede inden for den nuværende lovgivning har muligheder for at lave beskæftelsesprojekter også for unge. Der er jo også hos private arbejdsgivere en stor interesse for at deltage i den slags projekter, og det forudsættes altså også i den eksisterende lovgivning, at det netop sker i samarbejde med eksisterende private arbejdsgivere. Det er også det rigtige, for det gør måske, at man får øje på nogle kvaliteter hos en eller anden ung, som er på et beskæftigelsesprojekt, så man siger: Denne persons kvaliteter vil vi gerne knytte mere permanent til os. Sådan tror jeg det virker i det daglige, og det er sådan set også den rigtige måde.

Derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Forslaget til folketingsbeslutning om en handlingsplan for en ungdomskontrakt med sikring af job og uddannelse til unge af Socialdemokratiet kan vel siges at være en slags alternativ til lovforslag nr. L 150.

Jeg vil sige her med det samme, at Fremskridtspartiet ikke vil ytre foragt over for Socialdemokratiets plan, for jeg synes faktisk, at f.eks. tankerne om, at unge og bistandsklienter skal yde noget for at kunne nyde, er nye toner inden for de socialdemokratiske bevægelser. Det har ellers lydt sådan, at hvis de fæle arbejdsgivere ikke kunne give alle arbejde, var det arbejdsgiverne, der ikke var for kløgtige. Sådan har det været de sidste 20 år.

[Aage Brusgaard]

Jeg vil lige læse et par af de ting op, som jeg synes er mest positive af det, forslagsstillerne skriver. Det gælder således det, der står i bemærkningerne til forslaget pkt. 1, nemlig: »Passiv forsørgelse gennem bistandshjælp og dagpenge skal erstattes af reelle job- og uddannelsesmuligheder. Bistandshjælp og »klientbehandling« skal afskaffes til fordel for en ny aktiv indsats.«

Jamen det er jo ren Fremskridtspolitik, hvis vi ellers kunne føre det ud i livet.

Endvidere vil jeg nævne pkt. 1, 4. afsnit, i bemærkningerne til forslaget:

»Samtidig anvendes ca. 2 mia. kr. i stat, amter og kommuner til en ofte tilfældig og usammenhængende beskæftigelsesfremmende indsats over for de unge.«

Det var dog en dejlig indrømmelse fra Socialdemokratiet, der her indrømmer, at de lovtiltag, de selv er kommet med de sidste år, faktisk ikke bliver brugt til det, der var meningen. Pengene bliver altså misbrugt. Vi er da glade for, at Socialdemokratiet også kan se realiteterne og det, der er sket de sidste 15 år.

Endelig vil jeg citere fra bemærkningerne til forslaget under pkt. 6, hvor der står:

»Det skal tilstræbes, at flest mulige jobtilbud fremskaffes i den private sektor, idet udgiften her er lavere, og fordi chancen for at opnå fast beskæftigelse generelt er bedre, især med jobtilbud i små og mellemstore virksomheder.«

Det er også meget positiv tale, at Socialdemokratiet indrømmer, at det skal være i den private sektor.

Men så kommer der et men, selvfølgelig. I hovedområde 3 skriver forslagsstillerne:

»Mangelen på praktikpladser i de erhvervsfaglige grunduddannelser skal afskaffes.«

I den forbindelse vil jeg gerne spørge, hvorfor der i det hele taget er mangel på praktikpladser, og hvorfor vi i det hele taget har unge arbejdsløse. En af grundene er nok, at mesterlæren faktisk er væk.

For 15-20 år siden, da jeg var ung, kunne de erhvervsaktive, altså de selvstændige erhvervsdrivende og lønmodtagerne og deres forældre, selv forhandle løn; dengang var der ligesom nu nul arbejdsløshed, for der er jo arbejde til alle, det er ikke det, der er problemet. Det, der er et problem i dag i Danmark og har været det de sidste 15 år, er, at fagforeninger og politikere har været for aggressive med hensyn til at kræ-

ve lønninger, der var for høje til, at det private erhvervsliv kunne give dem.

I den forbindelse vil jeg gerne citere fra nogle avisartikler. Således skriver Jyllands-Posten for den 17. februar 1989:

»Unge på bistandshjælp får flere penge end unge i arbejde.«

Dertil vil jeg sige, at det er den lovgivning, vi har, der skal laves om, således at det bliver mere attraktivt at have et arbejde end at gå på bistandshjælp.

I B.T. fra den 30. september 1988 hedder det:

»Hun« – og hun hed Jette – »mister 11.000 kr. ved at tage et job.«

Jamen det er fuldstændig tosset. Vi skal have sat bistandshjælpen og understøttelsen ned, sådan at det kan betale sig at gøre en indsats.

Dernæst vil jeg nævne noget andet, og det er noget, som Socialdemokratiet må tage sig af, eftersom det er Socialdemokratiet, der har været hovedårsagen til det. Det er det, vi kalder jobpatruljen, jeres ungdomsafdelinger. Hvert eneste år i de sidste ti år har de ødelagt tusinder og atter tusinder af arbejdspladser.

Jeg er selv fra Mors og har siddet i kommunalbestyrelsen i 10 år deroppe. Jeg har en lille avisartikel her, hvoraf det fremgår, at hr. Anker Jørgensen, Socialdemokratiets tidligere formand, har været oppe at tale for, at kampagnen skal sikre unge ordentlig løn, hvorefter man har været rundt på en masse blomsterparker og andre steder. Jeg frygter imidlertid, at DSU jager unge på socialkontorerne, for det er fagforeningerne og DSU, der simpelt hen har pisket lønningerne op for disse unge, sådan at ingen selvstændige erhvervsdrivende har råd til at betale dem.

Jeg vil slutte med at sige, at det, der skal til, for at vi får gang i de unge hænder, der gerne vil i arbejde, er den plan, Socialdemokratiet selv har lagt frem, nemlig »Gang i 90'erne«. Deri taler man i hvert fald om »Nedsættelse af afgifter«, »Nedsættelse af skatter«, »Nedsættelse af takster« og »Stigende konkurrenceevne«. Det er det, Fremskridtspartiet har sagt i 15 år. Det er ikke det, der står i kataloget, men skriften på væggen, som den står her, er korrekt. Det er det, der skal til. Hvis det skete, behøvede vi ikke en masse lovinitiativer, for så ville erhvervslivet kunne opsuge al den arbejdskraft, der er til rådighed, og mere til.

Jeg skal lige tilføje, at vi ikke kan tilslutte os beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Venstre kunne ikke tilslutte sig forslaget, og en af årsagerne hertil var, at man mente, det var uhensigtsmæssigt, at de unge skulle vente op til et halvt år. Der står rent faktisk i vores forslag, at der skal ske noget for alle unge under 20 år senest efter 3 måneders ledighed – og det er senest; der er intet som helst i vejen for, at man kan iværksætte forløb inden. Når vi har sat den grænse, er det, fordi vi allerede på nuværende tidspunkt ved, at mange unge simpelt hen kun venter på en uddannelsesplads eller en praktikplads og er ledige i en meget kort periode. Derfor finder vi, det er sløseri med midler at sætte hele det store apparat i gang for at få unge ud i et eller andet projekt, og derfor har vi sat den grænse. Men der er selvfølgelig ikke noget i vejen for, at man kan iværksætte foranstaltninger tidligere.

Hvad angår dette, at Socialdemokratiet nu har indset, at vi har misbrugt de ca. 2 mia. kr., som vi bruger på foranstaltninger, er det ikke det, der var mit budskab. Jeg sagde, at vi har den opfattelse, at de ikke bliver brugt hensigtsmæssigt nok, bl.a. fordi der er så mange forskellige ordninger. Derfor har vi i forslaget sagt, at vi må have en sammenhængende indsats, og at vi må have noget mere kvalitet i nogle af de beskæftigelsesprojekter, der er.

Hvorfor er der mangel på praktikpladser? Det er der, fordi virksomhederne har nedprioriteret det at oprette praktikpladser – det er der ingen som helst tvivl om – og det må de på en eller anden måde i gang med. Det, at alle de unge går ledige, er en samfundsopgave, vi alle sammen må være med til at løse – også virksomhederne.

Endelig må jeg sige, at det skurrer noget i mine ører, når jeg skal høre, at det er jobpatruljen, der er årsag til, at der er kæmpeproblemer på arbejdsmarkedet. Nej, årsagen til, at jobpatruljen er der, er rent faktisk, at arbejdsgiverne ikke overholder de overenskomster, man nu engang har indgået på arbejdsmarkedet. Hvis de gjorde det, havde vi ikke brug for jobpatruljen. Hvis vi kan få sikkerhed for, at de gør det, er jeg overbevist om, at vi nedlægger jobpatruljen i morgen.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Den socialdemokratiske ordfører sagde, at det absolut ikke var jobpatruljen, der var skyld i, at så mange job til de unge var blevet afskaffet, eftersom jobpatruljen kun var der for at sikre, at overenskomsterne blev overholdt.

Jamen det er også overenskomsterne, der er problemet, fordi lønningerne er skruet så højt op, hvorefter DSU er blevet ved med at håndhæve det. Den socialdemokratiske ordfører kan tage ordet alle de gange, det skal være, men fakta er – og det ved alle socialdemokrater – at det har jaget tusinder af unge fra job, fra de er 13, 14, 15 år, og op til de er 18 år. Det drejer sig om tusinder af job. Jeg kunne citere det ene læserbrev og den ene avisartikel efter den anden. Alene fra Mors kunne jeg nævne over 20 konkrete eksempler.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Det kan godt være, Fremskridtspartiet mener, at det er overenskomsternes skyld, at vi hverken har praktikpladser eller job til de unge mennesker. Men vi har altså et arbejdsmarkedssystem, som er godkendt også af dette Folketing, og det er arbejdsmarkedets parter, der i forening forhandler overenskomster. Dem skal vi ikke have blandet ind i det, der hedder en handlingsplan for at få unge i gang i job; det må være arbejdsmarkedets parter opgave at gøre det. Lad være med at sige, at det er jobpatruljens, DSU's og overenskomsternes skyld. Respekter de overenskomster, der er på arbejdsmarkedet!

Det vil jeg i øvrigt anmode arbejdsministeren om at kommentere.

Elisabeth Arnold (RV):

Så har vi endnu en handlingsplan til behandling – nummer to i dag. Selv om den er sent fremsat og derfor formentlig ikke kan blive færdigbehandlet ligesom den foregående handlingsplan, er der da ingen grund til at afskære os selv fra at få en god debat om den og få behandlet nogle vigtige emner. Hvis vi igennem den debat, vi har i dag, kan få skabt nogle kontakter og nogle fælles holdninger til nogle problemer, vi gerne vil løse, skal vi da fra radikal side kun ønske beslutningsforslaget velkommen.

[Elisabeth Arnold]

Det hænger noget sammen med det tidligere beslutningsforslag om adgangsbe grænsningens ophævelse og ønsket om internationalisering. Der er nogle klare paralleller mellem dette og ungdomskontrakten til det, vi behandlede for lidt siden om de videregående uddannelser og forskningen.

Men der er jo også mange andre ting, der stiller sig hindrende i vejen for, at vi kan få løst arbejdsløshedsproblemet herhjemme. Der er i dette forslag skrevet mange gode hensigter og mange ambitiøse mål. Jeg skal ikke gentage de tidligere ordføreres lovprisninger af problemets vigtighed og dets alvor, men jeg vil nævne et enkelt forhold, som er gentaget mange gange i bemærkningerne, nemlig at man appellerer til større smidighed, til større samarbejde mellem utallige organer, mellem de unge, kommunerne, arbejdsmarkedsnævn, arbejdsformidling, uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedets parter. Alle disse flotte formuleringer og udmærkede sætninger kan vi godt vedtage herinde, men derigennem får vi ikke automatisk etableret det gode samarbejde, vi efterlyser, og som er en klar forudsætning for, at planen overhovedet kan lykkes.

Jeg vil gerne kæde det sammen med nogle betragtninger om praktikpladser. Mangelen på praktikpladser er et kæmpeproblem, og det har vi jo lige hørt i diskussionen mellem Fremskridtspartiets og forslagsstillernes ordførere. Jeg har selv prøvet at oprette praktikpladser i det private erhvervsliv og har sjældent oplevet mage til bureaukrati, mage til dårligt samarbejde mellem fagforeninger, arbejdsformidling og uddannelsesinstitutioner. Jeg har aldrig været ude for noget lignende: Det var et forhindringsløb uden lige. Det viste sig senere, at der lige bestemt på det uddannelsesområde var et meget dårligt system. På et andet uddannelsesområde var der et perfekt system, hvor man bare tog telefonen og ringede til arbejdsformidlingen, så havde man en praktikplads dagen efter, hvis man som arbejdsgiver gerne ville oprette én. Så der hviler altså et meget tungt ansvar på mange af parterne selv ude i systemet. Vi kan vedtage lige så tosset, vi vil herinde, at der skal være et bedre samarbejde, men hvordan får vi det gennemført i praksis?

Mangelen på praktikpladser skyldes også, at firmaerne ikke går godt, og derfor har hr. Aage Brusgaard fra Fremskridtspartiet jo også indly-

sende ret i, at praktikpladserne er noget af det første, der ryger, hvis virksomhederne går dårligt og ikke har noget overskud og ikke har noget råderum, ikke så meget fordi de koster penge – men det gør de jo – som fordi de kræver indsats fra arbejdsgivernes side i retning af, at den unge skal uddannes og have noget ud af sit praktikophold. Det er ikke bare en anbringelse, ikke bare en arbejdskraft, man kan sætte til hvad som helst. De unge skal oplæres i deres fag, og de skal kende sikkerhedsreglerne og mange andre ting. Derfor skal der sættes arbejdskraft af i firmaet til at tage sig af den unge, og derfor er det at oprette en praktikplads faktisk en opgave, som skal tages alvorligt af arbejdsgiverne. Det kræver både penge, tid og en velvillig indstilling fra firmaet. Og det kræver altså også, at firmaet går godt, for så snart det begynder at gå skidt, er praktikpladser det, man afskaffer.

Men vi vil fra radikal side fantastisk gerne være med til at hjælpe til at få gang i hjulene og at få oprettet nogle flere praktikpladser, gerne med nogle gulerodsprincipper eller andre foranstaltninger, som kan hjælpe. Det synes vi faktisk er et af de allerværste problemer.

Til sidst vil jeg fremsætte en ganske lille formalistisk betragtning. Jeg har læst forslaget på en meget bestemt måde, og det er jeg åbenbart den eneste der har. Jeg har læst forslaget, som om alle unge under 20 år efter 3 måneders ledighed og senest efter 5 måneder skal have garanti for en uddannelsesplads, en praktikplads eller et konkret job. Jeg forestillede mig i min fantasi, at unge, som lige netop var sluppet ud ad skoleporten og nu åndede frihedens luft for første gang i deres liv, straks blev modtaget af et nyt system, som stod parat med en stor, knusende favn for at sige: Kom nu her, min lille ven, nu skal du have en kontrakt, og den skal du holde, og du er bundet til et system i de næste 7, 8, 9 år, og du skal have et sammenhængende job- og uddannelsesforløb, så skal vi nok tage hånd om dig, nu er du i vores trygge favn! Er det rigtigt læst, eller har jeg misforstået det hele? Jeg håber, jeg har misforstået det.

Vi kan ikke støtte forslaget, som det foreligger, men vi synes, der er mange gode intentioner i det, og vi vil gerne være med til at diskutere konkrete enkeltheder i det.

(Kort bemærkning).

Mogens Elvensø (FP):

Jeg vil gerne gøre en lille bemærkning om min erfaring med hensyn til praktikpladser, hvortil man kunne få amtstilskud. Jeg skulle selv bruge en elev, skrev en kontrakt med eleven og søgte amtet om at få tilskud udbetalt. Amtet svarede, at det ikke kunne lade sig gøre, medmindre jeg ville skrive kontrakten med Teknisk Landsforbund. Det nægtede jeg, og selvfølgelig blev der ikke nogen praktikplads. Sådan virker systemet.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Til det sidste skal jeg bare sige, at vi vel alle inden for alle områder kan komme med eksempler på noget, som måske ikke er så hensigtsmæssigt i alle situationer, men det er ikke det, der er det primære. Det primære er, at vi må og skal have løst problemet med manglende praktikpladser.

Fru Elisabeth Arnold spørger, om alle unge nu skal spærres inde igen de næste otte-ni år på en kontrakt. Nej, selvfølgelig skal de ikke det. Unge mennesker i dag kan da gudskelov også selv finde job og komme i gang med uddannelser, men det er de unge mennesker, som er til rådighed, men ikke har muligheden, der skal have et tilbud. Det er selvfølgelig ikke alle unge, der skal tvinges ind under denne ordning.

Glønborg (KRF):

»Alt for mange unge svigtes af samfundet«. Sådan indledte fru Lone Møller sin tale, og jeg er helt enig med Socialdemokratiet i den udtalelse. Men spørgsmålet er, hvordan samfundet svigter. Noget af det værste, man kan gøre over for mennesker, er at tilkendegive, at man ikke regner med dem og ikke engang tør give dem noget ansvar.

Skal jeg prøve at give en helhedsvurdering af beslutningsforslaget, bliver det noget i denne retning: Ansvar for de unges beskæftigelse og uddannelse er i for høj grad lagt over på det offentlige og dermed i tilsvarende grad taget fra de unge selv. Det er også en måde at svigte de unge på.

Når jeg ser på de enkelte dele af forslaget, finder jeg både positive og negative sider. Det første punkt – at erhvervs- og uddannelsesvej-

ledningen skal samordnes og styrkes – er jeg naturligvis helt enig i. Det er samfundets tilbud til de unge om at få en vejviser ind i arbejds- og erhvervslivet og ind i hele uddannelsessystemet, og det må vi ikke sprede uden sammenhæng. Det er samfundets ansvar, at der er sammenhæng i den vejledning, som gives.

Jeg er helt enig i indledningen til bemærkningerne, når man skriver, at passiv forsørgelse gennem bistandshjælp og dagpenge skal erstattes af reelle job og uddannelsesmuligheder. Jeg mener, at det faktisk er det, vi er gået i gang med i et bredt samarbejde efter det, som vi vedtog i efteråret.

Til punkt 2, hvor man skriver, at der skal etableres særlige job og/eller uddannelsesforløb, vil jeg sige: Pas nu lige på. Man skal ikke for hurtigt sige til nogle unge, at man ikke tror, de kan bruges på en normal arbejdsplads, og at der skal noget særligt til. Vi har fået alt for mange i vores samfund placeret i noget »særligt«. Det er også en måde at svigte de unge på. Det gælder om at hjælpe dem med at finde sig til rette i det erhvervssystem, vi har.

I punkt 3 og 4 står der nogle kønne ord om mangelen på praktikpladser og noget om, at der skal skabes flere job i lokalsamfundene. Ja, naturligvis. Men lad os nu lige huske, at den bedste tjeneste, vi kan gøre de unge, er at hjælpe dem ind i det produktive system, vi har, hvor der skal ydes en indsats. Lad os vise dem den tillid, at vi regner med, de kan gøre en indsats i dette system, og at vi har brug for dem.

Det glæder mig, at man i punkt 5 fra socialdemokratisk side tør sige, at der indføres en særlig projektløn for unges deltagelse. Jeg håber, det er et opgør med den tankegang, som vi har mødt så tit tidligere, at man endelig ikke måtte gøre forskel. Jeg mener, den største bjørnetjeneste, voksensamfundet har gjort de unge, er, at man har bildt dem ind, at de bør have samme løn som folk med erfaring. Hvis vi vil erkende, at man må klare sig med lidt mindre, indtil man har fundet sig til rette og fået nogle erfaringer på arbejdsområdet, kan vi på en meget bedre måde sluse de unge ind dér, hvor de virkelig kan få en tilværelse med udbytte, nemlig på det rigtige arbejdsmarked.

Alt i alt må jeg sige, at vi ikke fra Kristeligt Folkepartis side kan tilslutte os beslutningsforslaget, som det ligger.

Glistrup (FP):

Hvis man lukker op for sin vandhane ude i haven for fuldt drøn og bare lader den stå og pladre dag ud og dag ind, bliver græsplænen våd. Den bliver nærmest sump- og moseagtig. Hvis man vil forhindre det, skal man selvfølgelig fjerne årsagen. Man skal lukke for vandhanen, så har man grundlaget for at få sin have i orden igen.

Vi har i dette land et system af fagforstærkningsbevægelse og overenskomster, der ganske er at ligne ved denne vandhane, der står og pladrer og pladrer urimeligheder og restriktioner og lønninger langt ud over, hvad den økonomiske bærekraft kan klare. Derfor får vi ikke en våd græsplæne, men en bunke ungdomsarbejdsløshed. Når man så forklarer Socialdemokratiet, at man fjerner ungdomsarbejdsløsheden ved at lukke for vandhanen, ved at få afskaffet enhver indflydelse fra LO, og siger, I må være en propforening, intet andet, det er det, I skal gøre, og vi kan ikke fortsat fra det danske Folketings side anerkende LO som Sire på arbejdsmarkedet, for det skaber automatisk og uundgåeligt arbejdsløshed, så siger Socialdemokratiet: Nej, nej, for det har man én gang godkendt i det danske Folketing, ligesom man én gang havde åbnet for sin vandhane derude i haven. Men nu må man altså simpelt hen bare blive klogere og lukke for den ødelæggende, den ungdomsødelæggende, den samfundsødelæggende funktion, som Hardy Hansen og Georg Poulsen, og hvad de ellers alle sammen hedder, har. Det er dér, vi skal sætte ind, når vi skal løse problemet, og så længe vi ikke gør det, kan vi ikke nå noget resultat.

Så har Socialdemokratiet det problem, at hvis vi lukkede for LO-vandhanen, ville der blive lukket for millionerne til Socialdemokratiet, og så ville Socialdemokratiet falde ned under spærregrænsen. Derfor er det ren og skær parti-egoisme, når fru Lone Møller står her og simpelt hen prisgiver de unge, for det var det, fru Lone Møller gjorde. Det var, for at hun selv og hendes parti kunne beholde deres stilling i dette Folketing. Den eneste årsag til ungdomsarbejdsløsheden er, som vi alle ved, denne fuldstændig urimeligt handlende fagbevægelse, vi har i Danmark. Når fru Lone Møller ikke vil være med til at stoppe den fagbevægelses hærgen, er det altså, for at vi – bevares en snes år endnu – kan bevare Socialdemokratiet over

spærregrænsen. Men vi prisgiver altså simpelt hen yderligere en generation af unge. Så enkelt hænger det sammen.

Derfor er det fuldstændig med rette, at mit partis ordfører sagde, at det er overenskomsterne, som er årsagen til, at det går galt, og det var ikke noget svar, fru Lone Møller gav fra denne talerstol. Overenskomsterne er helligere end paven i Rom og hans forskellige bud ex cathedra. De er simpelt hen alfa og omega i årsagsforløbet til, at vi har større valutagæld, højere arbejdsløshed og dårligere sociale forhold, end vi ellers kunne have. Den eneste løsning er, at Folketinget vedtager, at vi overhovedet ikke vil lytte til og overhovedet ikke rette os efter, hvad LO og fagbevægelsen kommer med. Det er den eneste mulighed, at vi selv tager hånd i hanke med det, som er Folketingets arbejde, nemlig at sørge for, at alle får en god tilværelse i Danmark, også de unge, som på grund af fagbevægelsens fuldstændige skriden ud kommer ud i arbejdsløsheden. Så længe vi ikke rykker den ukrudtsplante op med rode, som LO-organisationen er i dag, kan vi ikke løse det. Man kan komme med nok så mange handlingsplaner fra Socialdemokratiets side, det nytter ikke en døjt. Vi kan ikke undgå, at græsplænen bliver moset, når vi ikke vil lukke for den vandhane, som gør græsplænen moset.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu tvivler jeg særdeles meget på, at vi får løst ungdomsarbejdsløshedsproblemet ved at lukke for LO, og jeg kan garantere hr. Glistrup for, at Socialdemokratiet under ingen omstændigheder ønsker at lukke for LO.

Vi ønsker ikke at lukke, før arbejdsmarkedets parter selv kan løse problemerne. Ellers tror jeg nok, vi fik endnu mere kævl og strid herinde. Jeg tror, det er til fordel for alle i vort samfund, at vi har en organisation, som sørger for at løse nogle af de problemer.

Hr. Glistrup glemmer en væsentlig ting. Vi har faktisk ved de seneste overenskomstforhandlinger set, at LO og lønmodtagerne har vist vilje til at få klaret landets økonomiske situation. Det synes jeg bestemt ikke de skal klandres for, tværtimod.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, det er nødvendigt at sætte både hr. Glistrups og hr. Aage Brusgaards løsning på ungdomsarbejdsløshedsproblemet i relief.

Hvad er den løsning? Den er, at vi indfører tyendeøkonomi for de unge. De unge skal gå for 5 eller 10 kr. i timen, så er der ingen hindringer for, at alle pølseforretninger kan ansætte tre hver. Alle burgerforretninger kan ansætte syv hver. Så løser vi arbejdsløshedsproblemet. Det er altså et fattigdomsbegreb, man vil have indført fra Fremskridtspartiets side. De skal gøres godt fattige, de unge mennesker, så skal de nok tage arbejde på burgerbaren og i pølseforretningen.

Den måde løser man ikke problemer på i Danmark. Det er udansk. Det er den måde, Margaret Thatcher har prøvet at løse problemer i England på, nemlig ved at indføre fattigdom for de svageste stillede grupper i det engelske samfund, så de er tvunget til at tage arbejde til under eksistensgrundlaget. Det er det, hr. Glistrup og hr. Aage Brusgaard argumenterer for i dag. Det er ikke en dansk måde at løse problemerne på.

Vi har jo også tidligere set, hvordan hr. Glistrup mener man skal løse arbejdsløshedsproblemet, nemlig ved hvid slavehandel, hvor arbejdsgiveren skal byde på arbejdskraften. Det er så langt fra, hvad der overhovedet er muligt at gennemføre i Folketinget, så det kun eksisterer i hr. Glistrups fantasiverden. Det har intet at gøre i dansk lovgivning.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Måske har hr. Kaj Poulsen ret i det sidste, han sagde, at det er umuligt at gennemføre i Folketinget. Danmark kommer længere og længere ned i møget, fordi Folketinget træffer disse dumme fejlbeslutninger, som hovedsagelig har præget det danske Folketings indsats i hvert fald igennem de sidste to-tre årtier.

Hr. Kaj Poulsen spurgte, om det var meningen, at man skulle have 5 eller 10 kr. i timen. Jamen det afgørende er da ikke, hvad man har i timen. Det afgørende er, hvad man kan købe for sin timeløn. Hvis alle kommer i arbejde, bliver der produceret mere, og så bliver der mere til hver enkelt af de 5,1 million danskere. Om

det så er 5 kr. eller 5 mio. kr., man får i timen, er så inderlig ligegyldigt, man må bare afpasse det efter, at Danmark er et lille land i verdenssammenhæng.

Fru Lone Møller sagde, at man kunne se, hvordan LO havde været løntilbageholdende ved den sidste overenskomst. Det kan man ikke, for hvis LO havde været realistisk ved den sidste overenskomst, havde vi haft nul arbejdsløse i dag, for arbejdsløsheden er kun en funktion af en eneste ting, nemlig de høje lønkrav, LO har gennemført. Det var i og for sig også det, hr. Kaj Poulsen belyste. Altså: Til en hvilken som helst lønsats med en given international konjunktur og folketingsståbelighed – og hvad der ellers påvirker den – svarer et bestemt arbejdsløshedstal. Når vi har de arbejdsløse, er det, fordi LO har været for grådig, altså absolut ikke har været tilbageholdende. Så enkel er sammenhængen simpelt hen.

Hr. Kaj Poulsen blander sin engelske veninde ind i billedet. Dertil kan jeg altså kun sige, at England og Danmark har vidt forskellige problemer – først og fremmest af historiske grunde – og alt det gode, Margaret Thatcher har betydet for England, skal vi bestemt ikke tage æren for i Fremskridtspartiet. På den anden side skal vi også meget gerne erkende, at der er ting, der ikke er lykkedes for Margaret Thatcher, men det har bare intet at gøre med, hvordan man løser danske problemer.

Når hr. Kaj Poulsen efter at have læst på forslaget i syv år stadig tror, at forslaget om personlig frihed for alle til selvstændigt, personligt frit at kunne vælge er et slavehandlerforslag, siger det altså en hel del om, at hr. Kaj Poulsen hellere skulle tage at sætte sig ind i Grundtvigs gamle vers: og han har aldrig levet, som klog på det er blevet, han først ej havde kær.

Fremskridtspartiet har aldrig hørt til hr. Kaj Poulsons kærester, og det er vi glade for.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Den sidste bemærkning takker jeg selvfølgelig hr. Glistrup for. Nu har jeg ikke kunnet finde nogen steder i Grundtvigs skrivelser, der har kunnet bruges som argumentation for hvid slavehandel i Danmark, men de kan jo bruges til mange ting, når man står på en talerstol.

Når hr. Glistrup siger, at Folketinget opfører sig dumt og fejlt, fordi man ikke vil tage fat på

[Kaj Poulsen]

problemerne og nedsætte timelønnen til 5, 10 eller måske 15 kr. for de unge mennesker, vil jeg godt fortælle hr. Glistrup, hvad jeg betragter som dumt og fejlt. Det er, når magthaverne i et samfund tager fat i de mennesker, som er ramt, som dårlig kan hjælpe sig selv, og sparker dem økonomisk ned, så de ikke kan klare sig.

Jeg mener ikke bare, at det er dumt og fejlt. Det er uhyre primitivt, og det er det, der kendetegner Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Magthaverne i det danske samfund er de store kapitalkoncentrationer, der svælger i milliarder, kort sagt LO-forbundene. Og det er da rigtigt, at LO-forbundene sparker til os svage Fremskridtsfolk, men vi lader os ikke sparke omkuld.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Nej, hr. Kaj Poulsen, ikke hele gruppen. Vi er 16. Efter næste valg er vi mange flere.

Hr. Kaj Poulsen talte om, at lønmodtagerne var nødt til at få den høje timeløn, og det er da også korrekt med det skattetryk, vi har. Under den foregående debat om beslutningsforslag nr. B 84 var det pudsig at høre Socialdemokratiets ordfører, hr. Frank Jensen, der sagde, at hvis folk, der får understøttelse, gik over på en uddannelse, kunne der spares 125.000 kr. pr. år. Det vil altså sige, at med det beslutningsforslag nr. B 84, som Socialdemokratiet ville have igennem, indrømmer man rent faktisk, at en voksen person kan leve af 36.000 kr. Hr. Frank Jensen sagde, at man sparede 125.000 kr., hver gang én gik fra understøttelse og over til uddannelse. Det passer ikke rigtigt sammen med det, hr. Kaj Poulsen sagde om, at den høje timeløn absolut var nødvendig.

Den fg. formand (Skrumsager Skau):

Kort bemærkning til hr. Mogens Elvensø. Så går vi tilbage til ordførerrækken til ordføreren for forslagsstillerne.

(Kort bemærkning).

Mogens Elvensø (FP):

Hr. Kaj Poulsen sagde, at lønningerne ville

falde til 15 kr. i timen, og at vi ikke skulle have Margaret Thatchers forhold. Men hvis man rejser i England og ser de annoncer, der hænger i restaurationsernes og pølsebarernes vinduer, fremgår det, at ungdomslønnen er 3½-4 £ i timen, dvs. ca. 48-50 kr., men der betales ikke skat. Derfor ser man også, at de unge mennesker kommer kørende til arbejde i deres egne biler. Jeg kunne godt tænke mig, at den danske ungdom også gerne ville opleve det.

Pernille Forchhammer (S):

Jeg vil godt starte med at sige, at jeg egentlig synes, det var en temmelig god debat, vi havde om det alvorlige problem, at vi står med flere tusinde unge mennesker, som hverken kan komme i uddannelse eller arbejde, lige indtil samtlige Fremskridtspartiets medlemmer skulle blande sig i den og diskutere LO-overenskomster.

Jeg vil gerne starte med at beklage, at Socialdemokratiet har fremsat forslaget, så det først kan komme til behandling, to dage før vi går på sommerferie. Jeg annoncerede allerede i januar, at vi ville fremsætte et forslag, som forsøgte at se ungdomsarbejdsløsheden på tværs af Undervisningsministeriet, Socialministeriet og Arbejdsministeriet. Vi har imidlertid følt, at det var vigtigere, at vi blev færdig med vores diskussioner, så vi fik udarbejdet et sammenhængende, perspektivrigt forslag, som vi kunne stå ved, frem for på et tidligere tidspunkt at fremlægge et forjappet hastværk. Jeg synes, vi har alt for mange erfaringer fra socialministerens lovforslag nr. L 150 for, hvad der sker, når man fremsætter et forslag, som ikke ser tingene i en helhed.

Jeg skal starte med at sige mange tak til de forskellige partiers ordførere for de meget positive bemærkninger, der er faldet om hensigten med forslaget. Jeg synes, det er imponerende, og man kan godt tillade sig at være en smule stolt i det danske Folketing over, at man helt fra Fremskridtspartiet og til SF kan være enige om intentionerne i dette forslag. Når det er sagt, vil jeg prøve at kommentere nogle af de mere konkrete kritikpunkter eller kommentarer, der har været til forslaget.

Arbejdsministeren startede med at præcisere, at problemerne skal løses dér, hvor de opstår. Det er jeg sådan set helt enig i. Derfor er det netop ikke socialministerens opgave at løse

[Pernille Forchhammer]

problemer, som egentlig ligger i Undervisningsministeriet og i Arbejdsministeriet. Problemer på arbejdsmarkedsområdet og problemer med manglende uddannelses- og praktikpladser skal ikke løses i Socialministeriet. Vi ved alle sammen, hvilke lidelser Det Radikale Venstre må bære i Folketinget på grund af regeringssamarbejdet, men de lidelser skal ikke overføres til landets unge og til de mennesker, som skal føre politikken ud i livet. Jeg synes, det er prisværdigt, at socialministeren forsøger at klare ungdomsarbejdsløsheden, men det er altså ikke i det ministerium, problemet hører hjemme.

Den egentlige forskel mellem lovforslag nr. L 150 og den handlingsplan, som vi har lagt frem, hænger for det første sammen med de 3-5 måneder, som flere ordførere heroppefra har været lidt kritiske over for. De Konservatives ordfører, fru Pia Christmas-Møller, spurgte meget konkret: Hvorfor skal de unge vente 3-5 måneder? Det skal de ikke. I vores forslag står, at man senest skal igangsætte initiativerne efter 3-5 måneder. Når vi har valgt at sætte den tidsgrænse på, skyldes det, at vi ønsker, at de tilbud, man giver til de unge mennesker, kan bringe dem videre, kan give dem uddannelse, som kan bringe dem over i det egentlige arbejdsmarked. Det bud, vi har fået fra de mennesker, der har med det at gøre, er, at man behøver en grænse på 3-5 måneder for at kunne klare det.

Så kunne jeg godt tænke mig at vide: Hvad er det egentlig for en argumentation, der ligger til grund, når man siger, at tilbudet skal gives fra første dag eller inden for de første 14 dage? Den eneste undersøgelse, som man bygger det forebyggelsesargument på, er mig bekendt en undersøgelse af afskedigelsen af værftsarbejderne på Nordhavnsværftet i begyndelsen af 1980'erne. Der er tale om en helt anden gruppe, om et helt andet forsørgerelement, en gruppe, som ikke har uddannelsesmuligheder, og som faktisk står i en temmelig klemt situation, når de bliver fyret. Her er tale om unge mennesker, som har ideer til, hvad de gerne vil, og vi skal ikke prøve at presse unge mennesker ud i lavtlønnet, ufaglært job. Vi skal i stedet sørge for at få dem uddannet og kanaliseret over i nogle faste, udviklende og eksportskabende job.

Et andet punkt, hvor forslaget adskiller sig kraftigt fra lovforslag nr. L 150, socialministe-

rens forslag om ungdomsydelse, er spørgsmålet om arbejdstid. Hvis man skal kunne bruge erhvervstilknytningen til noget, hvis man skal kunne tale om egentlig erhvervs erfaring, nytter det ikke noget, at man i en periode sender de unge ud 16-20 timer ugentlig. Så er de nødt til at være på fuld tid for at kunne følge de øvrige medarbejdere, for at kunne følge almindelige arbejdsmarkedsskikke osv.

En tredje ting er perspektivet. De fem måneder, som tilbudet varer i lovforslag nr. L 150, er fuldstændig utilstrækkeligt for os. Vi mener ikke, man må slippe folk efter de fem måneder. Det er vigtigt, at de bliver kanaliseret over i uddannelse eller arbejde på et senere tidspunkt, ellers er der ingen mening i det.

Så er der retssikkerheden for den enkelte unge. Vi bygger i vores forslag på en idé med en ungdomskontrakt, hvor den enkelte unge og kommunen gensidig forpligter sig til et forløb, som fører den unge over i uddannelse eller arbejde. Det giver den enkelte unge en retssikkerhed. Det giver den enkelte unge en mulighed for at stille krav til sit eget forløb.

Hvis man ser på lovforslag nr. L 150, blev der ved andenbehandlingen vedtaget et ændringsforslag, som betyder, at man under forløbet kan sende unge mennesker ud i sæsonarbejde af ikke nærmere præciseret varighed. Det synes jeg ikke man kan være bekendt at byde unge mennesker.

Så er der fleksibiliteten. Vi synes, det er vigtigt, at man siger, at unge mennesker er lige så forskellige som andre mennesker i samfundet, at unge mennesker har forskellige problemer, behov og ønsker for fremtiden, og at unge mennesker har forskellige erfaringer og kvaliteter, som skal udvikles. For at sikre det er man også nødt til at sikre en vis fleksibilitet i de tilbud, som gives. Det har vi forsøgt at lægge meget bredt op til i denne handlingsplan, så man via den individuelle ungdomskontrakt kan konstruere meget individuelle forløb, som passer til den enkelte. Det er derfor, vi taler om særlige forhold, hr. Glønborg. Det er ikke, fordi vi mener, at nogle mennesker har brug for en særlig indsats, men fordi der skal være plads til individuelle indsatser afpasset efter den enkeltes behov og efter den enkeltes ønsker.

Desuden er målgruppen et af de punkter, der adskiller sig kraftigt fra regeringens forslag. Vi mener, at det ikke bare er nødvendigt med en

[Pernille Forchhammer]

indsats for de 18-19-årige. Det er nødvendigt med en indsats for samtlige unge under 20 år, og det er også nødvendigt med en indsats for de unge mellem 20 og 29 år på dette område.

Vi forsøger med forslaget at vende debatten om, at unge skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, til en diskussion om, at arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet og samfundet skal stå til rådighed for den enkelte unge.

Vi forsøger at vende debatten om, at unge kræver at få kontanthjælp af samfundet, til at sige, at unge tilbyder en hel masse ting.

Når man kommer ud af skolen, er man ung, man er frejdig, og man har masser af gåpåmod. Man har ideer til, hvad man vil med samfundet. Man kan klare hele verden, og man vil tilbyde sine nye erfaringer, sine kvalifikationer og sin arbejdskraft.

Men hvad sker der? Vi ved, at 20.000-25.000 unge står og banker på samfundets lukkede dør og bliver afvist på grund af manglende uddannelsespladser og på grund af manglende praktikpladser.

Vi har i dette forslag prioriteret uddannelsen fantastisk højt, fordi vi ved, at unge, som ikke får en eller anden form for uddannelse koblet på folkeskolen, på et eller andet tidspunkt bliver hængende i det sociale system. Vi får dem aldrig videre, og vi bruger et hav af ressourcer på at kanalisere dem tilbage igen.

Det er vigtigt, at samtlige unge her i landet får en ungdomsuddannelse.

Vi mener, at man gør unge en bjørnetjeneste, hvis man kanaliserer dem over i ufaglærte job uden at bringe dem videre i systemet, og hvis vi ser på demografien i det, ved vi, at inden 1994 vil ungdomsårgangene være faldet med 25.000, og derefter falder de med 20.000 pr. år. Det betyder, at hvis vi ikke tager os sammen og uddanner den ungdom, vi har i dag, vil vi på det tidspunkt stå med et uddannelsesgab, en uddannelsesmanko, som vi vil få problemer med at leve op til med de krav, som EF's indre marked stiller til uddannelsen i Danmark.

Der er brug for en nettoudvidelse på 20.000-25.000 uddannelsespladser, kan vi konstatere. Vi har så sagt: Det er det antal unge mennesker under 30 år, vi har stående i bi-standssystemet, og som har brug for tilbud. Det er ikke de samme, som går over og tager en uddannelse. Det er ikke de samme, der kan tage en uddannelse uden videre. Nogle har brug for

et kombineret forløb. Men nettoudvidelsen svarer til det, og det er på det grundlag, vores økonomiske beregninger bygger, men hvis arbejdsministeren mener, at de er for løse, og at det bliver meget dyrt, er vi da villige til at forhandle om det sommeren over.

Vi har som sagt fremsat dette, fordi vi ønske de en tilkendegivelse, som vi kunne arbejde videre med i løbet af sommeren, om eventuelt at fremsætte et forslag, som bygger på et flertal af Folketingets partier, og det vil vi selvfølgelig arbejde videre med.

Der var også kommentarer til den regionale styring kontra den centrale, netop fordi problemet ikke bare ligger i Socialministeret, men ligger både i Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Arbejdsministeriet. Er der behov for en central koordinering af den indsats, som man yder? Der er behov for, at man kan konvertere dagpengemidler til aktive uddannelses- og praktikpladsmidler. Jeg kan godt lide, at De Konservatives ordfører siger, at der ikke er nogen problemer i at sige, at der skal være praktikpladser. Jamen så tag konsekvensen og vær med til at lave en ordning, som sikrer, at antallet af praktikpladser er der. Vi er villige til at forhandle om, hvordan den ordning skal se ud.

Den regionale styring berører vi faktisk også i vores beslutningsforslag, hvor vi siger, at der også er behov for en regional styring, for jeg er enig med arbejdsministeren i, at det lokalt vil være nemmere at finde de uddannelses- og praktikpladser, som der er behov for, fordi man kender og kan kortlægge området og man kan lave nogle helt andre aktiviteter.

Så endnu en gang vil jeg takke for den positive modtagelse af hensigterne og håbe, at vi i løbet af sommeren kan få en meget konstruktiv debat om problemet, så vi til efteråret kan tage en endelig beslutning, som sikrer unge i dette samfund perspektiv gennem uddannelse og arbejde.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Fru Pernille Forchhammer sagde, at der havde været tale om en ganske frugtbar debat, og det vil jeg i og for sig godt medgive.

Fru Pernille Forchhammer sagde, at der er behov for en central koordinering. Jamen der er rent faktisk allerede en central koordinering.

Vi har et regeringsungdomsudvalg med et parallelt embedsmandsudvalg, og det er ikke

[Arbejdsministeren]

sådan, at det kun er socialministeren, der har fremsat lovforslaget om ungdomsydelse. Det er faktisk den samlede regering baseret på en forhandling i regeringens ungdomsudvalg, fordi vi mente, at det var en delløsning af alle de indsatser, som skulle gennemføres: ungdomsydelse en del, erhvervsuddannelsesreform en anden del, afbureaukratisering og decentralisering en tredje del.

Jeg forstår, at fru Pernille Forchhammer er enig i, at vi skal regionalisere og decentralisere. Der er altså også holdningsmæssig enighed.

Jeg forstår, at fru Pernille Forchhammer mener, at der skal være fleksibilitet mellem de forskellige ordninger.

Når vi snakker om, at der f.eks. i ungdomsydelsesordningen er tale om en arbejdstid, som er beregnet ud fra bistandshjælpen divideret med en timeløn, så er det da rigtigt, at indtil nu giver det måske en 18-20 timer, men når den projektløn, som kommunerne har forhandlet sig frem til, som Socialdemokratiet støtter i forslaget, og som regeringen er enig i, bliver gennemført, er der tale om nogle flere timer.

Dertil kommer, at der i summen af socialministerens lovforslag og mine lovforslag ligger en mulighed for at kombinere den arbejdstid med undervisningsaktiviteter. Der er intet som helst i vejen for, at man netop får den fleksibilitet og de kombinerede forløb, som fru Pernille Forchhammer efterlyser.

Fru Pernille Forchhammer efterlyser også, at vi gerne skulle have udvidet indsatsen over for de 20- og 29-årige. Også det er regeringen enig i. Vi forestiller os, at dette skal være forløberen for en ordning, der kan forbedres og udvides til også at omfatte de andre grupper.

Derfor vil jeg gentage fra mit første indlæg: Når man ser på de fælles hensigter og på det sammenfald, der er på en lang række områder, burde Socialdemokratiet genoverveje, hvilke ændringer der i givet fald skulle til i lovforslag nr. L 150 og L 58 A suppleret med, hvilke erklæringer der skulle til om det videre arbejde, for at Socialdemokratiet på fredag kunne være med til at gennemføre en lovgivning til gavn for de unge.

Jeg siger ikke, man skal gøre det på stedet, det er måske oven i købet klogest at lade være; men jeg synes, man skulle gøre det. Så er telefonen jo opfundet, hvis man gør det. Det, det drejer sig om, er, at den eneste måde, hvorpå vi kan

komme videre med løsninger, som kan komme i gang fra denne sommer, er, hvis vi vedtager noget med udgangspunkt i de lovforslag, der allerede ligger i Folketinget. Ellers forsinkes vi den indsats, som vi alle sammen er enige om der skal gøres, ét år. Hvorfor så ikke gøre noget her og nu og så måske gøre noget, der er endnu bedre, om et år? Det synes jeg man skulle overveje.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Det er da interessant at modtage en så direkte forhandlingsinvitation fra Folketingets talerstol. Den kommer – om vores forslag kommer sent – så også temmelig sent, eftersom lovforslag nr. L 150 og L 58 A allerede har været til anden behandling, hvor man har behandlet og vedtaget adskillige ændringsforslag, og vi har ikke på et tidligere tidspunkt været involveret i nogen som helst drøftelser om de to forslag.

Jeg vil vælge at fortolke arbejdsministerens udtalelser som en rimelig mulighed for, at der kan blive etableret et forlig med baggrund i vores handlingsplan i løbet af sommeren, som gør, at vi til efteråret kan fremsætte et fælles lovgrundlag, som giver mulighed for, at vi kan sætte en samlet indsats i værk, og gerne tidligere end 1. juli 1990, hvis det er regeringens intentioner. Så er vi helt med på den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 247:

Forslag til lov om offentlige besparelser på udlændinge.

Af Glistrup (FP) m.fl.
(Fremsat 24/5 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Det lovforslag, vi har liggende her, hvorefter udlændinge, der modtager offentlig hjælp i væsentligt omfang, som hovedregel skal udsendes af landet, synes jeg i sin udformning ligger meget langt fra de krav, der normalt stilles til udformning af lovforslag og bemærkninger. Man kan godt få det indtryk, at end ikke forslagsstillerne forventer, at lovforslaget vil blive vedtaget, og at formålet med dette lovforslag i virkeligheden er at få endnu en debat om udlændingelovgivningen.

Den slags debatter har vi haft nogle stykker af, senest for ganske få dage siden i forbindelse med Fremskridtspartiets beslutningsforslag om, at regeringen skulle trække nogle aktstykker vedrørende flygtningeudgifter tilbage.

Nu ligger det sådan, at Fremskridtspartiet udmærket kender de øvrige partiers holdning på flygtningeområdet, og på samme måde er vi bekendt med Fremskridtspartiets indstilling. Jeg ser ingen grund til at repetere disse synspunkter nu i en debat, der kun vil blive en gentagelse. Jeg skal kun sige, at regeringen må afvise dette forslag.

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal på Socialdemokratiets vegne gøre den korte bemærkning om lovforslaget og dets bemærkninger, at vi finder det modbydeligt.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal på SF's vegne afvise lovforslaget og meddele, at vi ikke ønsker at diskutere politik i forhold til udlændinge på baggrund af de bemærkninger, der står i dette forslag.

Fischer (KF):

Jeg skal på vegne af den konservative og den radikale gruppe meddele, at vi afviser lovforslaget.

Bjørn Elmquist (V):

Det skal jeg også gøre på Venstres vegne.

Aage Brusgaard (FP):

Det kan være, at vi er kommet så langt hen på dagen, at de andre ordførere skal hen i Grøften at spise.

For 60-70 år siden drog mange danskere til de nye muligheds land, Amerika. Disse emigranter var flygtninge, de flygtede fra arbejdsløshed og fattigdom. De rejste under kummerlige forhold, de stillede ingen krav, heller ikke da de nåede det forjættede land. Næsten ingen kunne det nye lands sprog, nogle af dem kunne knap nok læse og skrive. Men de havde vilje til at lære noget og gøre en indsats. Det gjorde de, og langt de fleste blev derfor uden offentlige midler integreret i det amerikanske samfund. Det nye land havde brug for nybyggere, og mange, bl.a. danskere, havde brug for et nyt land.

Er det så sådan i dag med de indvandrere, vi har og får i Danmark? Nej, det kan vi vel næppe sige. Vi får selvfølgelig indvandrere fra Norden og fra andre lande, hvis kultur og folkeslag ligner Danmarks meget. Der kan være mange årsager til, at de kommer, og de skal være velkomne.

Fremskridtspartiet sætter spørgsmålstegn ved, når de, der kommer, ikke vil være med til at yde en indsats, være med til selv at skabe det udkomme, de skal leve af, om de så ønsker Danmark som deres reelle fædreland.

Danmark har været så eftergivende over for udlændinge, at det nu går ud over rigtig mange danskere, både pensionister og familieforsørgere, som bl.a. på grund af det høje skattetryk nu flygter til udlandet, og vi kan vel sige, at flugten fra Danmark i dag er næsten lige så stor som flugten til Danmark.

Danmark står så i den katastrofesituation, at mens vi modtager en mængde, der har fundet ud af vores sociale lovgivning, jager vi dem i den anden ende ud, dem, der skaber værdierne i vores land. Det er Fremskridtspartiet imod. Enhver, der har bare den mindste smule fornuft i hjernen, burde kunne se, at det ikke kan blive ved. Hvis vi ikke råber vagt i gevær nu, kan det gå hen og blive for sent. Om 10-20 år er det disse, i dag minoritetsgrupper, der har stor indflydelse; på mange områder vil de have flertal.

Hvis vi går til udlandet, kan vi se, hvilke problemer der skabes, når så mange fremmede folkefærd mødes.